

Kring Andragologie

Themabijeenkomst 10 juni 2015

De Kring Andragologie organiseert na afloop van haar ledenvergadering een *algemeen toegankelijke* themabijeenkomst met

Nico de Boer

De professional in de participatiesamenleving

Plaats: UvA Amsterdam Business School
Plantage Muidergracht 12, zaal REC M 0.02

Tijd: 16.00 - 17.00 uur

Inschrijving, koffie/thee: 15.30 - 16.00 uur

Toegang: € 5,-

Aanmelden: klik [hier](#)

U ontvangt een bevestiging, aantal plaatsen is beperkt.

De stille krachten van de civil society

Sociale professionaliteit krijgt langzaam een totaal andere context dan de verzorgingsstaat van de 20e eeuw. Dat ligt maar voor een klein deel aan de bezuinigingen. Bepalender is dat de samenleving ingrijpend aan het veranderen is. Burgers zijn vitaler, mondiger, eigenwijzer en doeniger. Ze eisen meer regie en zelfbeschikking over hun leven en dus ook over voorzieningen en met betrekking tot professionals.

Staat was belangrijke speler

Dat heeft consequenties voor de verhouding tussen overheid, markt en burger. Nagenoeg alle instituties van de verzorgingsstaat waren van oudsher voortbrengsels van de civil society. De afgelopen anderhalve eeuw zijn ze aanvankelijk verstatelijkt: overgenomen door een staat die er weinig raad mee wist en dus de verantwoordelijkheid meer decentraal wilde beleggen, bij de markt of bij gemeenten. In beide gevallen bleef de staat overigens een dominante speler op de achtergrond.

Emancipatie burgers

Die beide decentralisaties worden intussen ingehaald door de emancipatie van de burger. Deze uit zich deels in een hausse aan burgerinitiatieven: zorgcoöperaties, sociale ondernemingen, zelfbeheer van buurthuizen en andere publieke voorzieningen. Maar daaronder gaat een veel bredere beweging schuil van burgers die zich de wet niet laten voorschrijven door instituties of professionals. Met dikke woorden zou je kunnen zeggen dat we na verstatelijking en vermarkting nu vermaatschappelijking meemaken, waarmee de cirkel weer rond is.

Echter zo duidelijk werkt een en ander nog niet. Zowel markt als (centrale) staat doen verwoede pogingen om de burgeremancipatie te kanaliseren. De rijksoproep tot

Nico de Boer werkte een kleine tien jaar in de welzijnsjournalistiek en ging in 1991 als ZZPer werken. Hij was betrokken bij fusies in het sociale domein. Vanaf 1998 doet hij onderzoek naar wijkgericht werken. Voor de WRR beschreef hij met Jan Willem Duyvendak de geschiedenis van het welzijnswerk als 'verweesde' sector. Voor de RMO schreef hij met Dienneke de Ruiter het advies 'De wijk nemen' over geschiktheid en grenzen van het wijkgericht werken. In 2011 publiceerde hij in opdracht van de RMO met Jos van der Lans 'Burgerkracht - de toekomst van het sociaal werk in Nederland', in 2013 gevolgd door 'Burgerkracht in de wijk' en in 2014 door 'Decentraal - De stad als sociaal laboratorium'. Voor verder lezen: <http://www.atlascontact.nl/boek/decentraal/> en <http://twisterpapers.nl/>

'participatiesamenleving' is daar een voorbeeld van. Andere voorbeelden zijn de pogingen van gemeenten om 'burgers te betrekken bij het beleid' en van zorginstellingen om 'de cliënt en zijn systeem te betrekken bij het zorgplan'. Die betrokkenheid zou andersom moeten zijn: beleid en zorgplan betrekken bij burger en cliënt, participatie niet als plicht of als gunst, maar als autonoom kenmerk van de civil society.

Youtube: voorbeeld voor sociale instellingen

Op andere plekken in de samenleving doet zich een soortgelijke spanning voor: de platenindustrie wordt ingehaald door Youtubekanalen, de taxibranche door Uber, de hotelbranche door booking.com en AirBnB, de ontwikkelingshulp door private weeshuisjes en adoptiedorpen. De sociale instellingen doen er goed aan zich daarop in te stellen door ook 3.0 te worden, dat wil zeggen: kleinschalig, gestuurd door burgers (waarschijnlijk in coöperatieve vorm), breed (meer dan welzijn en zorg, mogelijk ook gemaksdiensten, energie, onderhoud van groen en woningen).

Professionals in de civil society

In de loop van de 21^e eeuw zullen sociale professionals steeds meer binnen die context gaan functioneren. Ze zullen minder de 'stille krachten van de verzorgingsstaat' zijn en steeds meer de stille krachten van de civil society. Dat heeft enorme consequenties voor ambachtelijkheid (delen met burgers), voor kwaliteit (te bepalen door burgers), voor kennisinfrastructuur (open), voor beroepsverenigingen (idem), enzovoort.